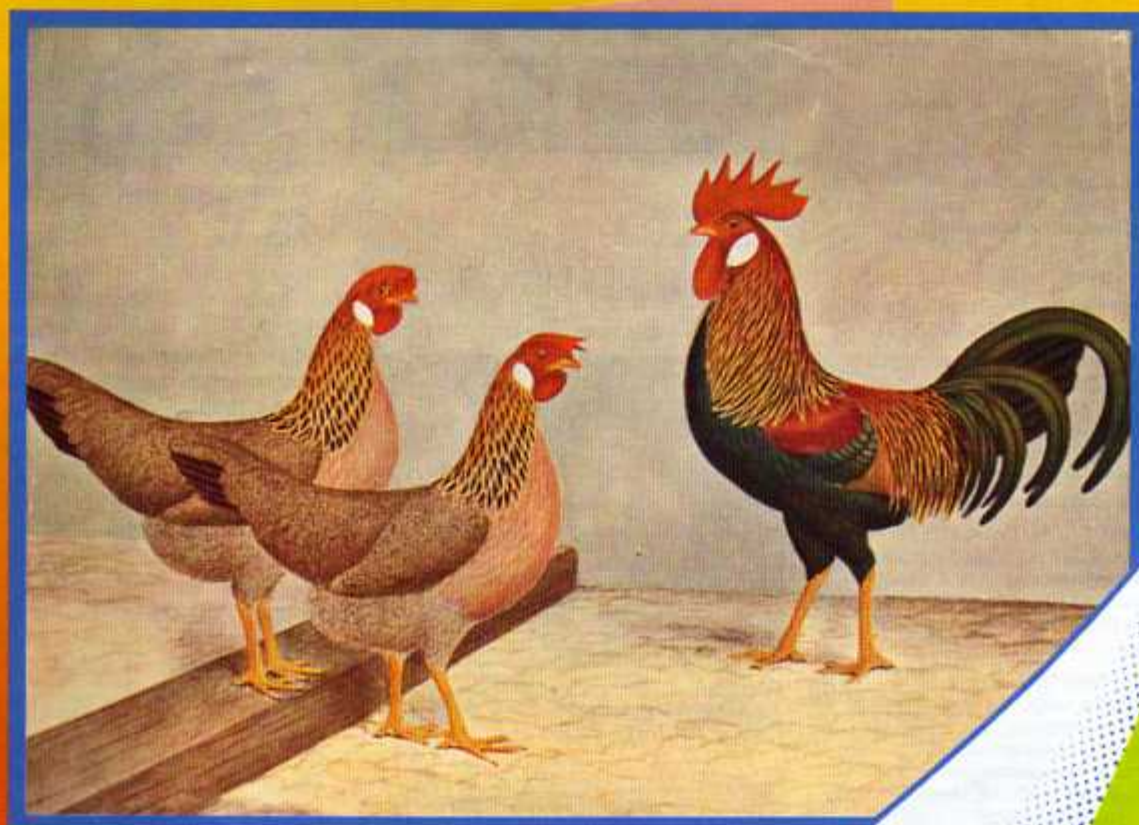
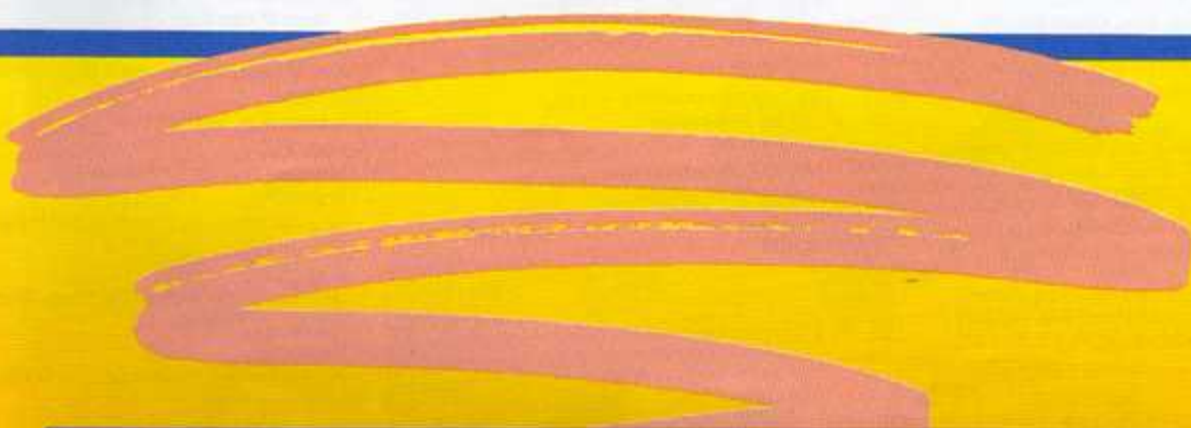

FOKKERSBELANGEN

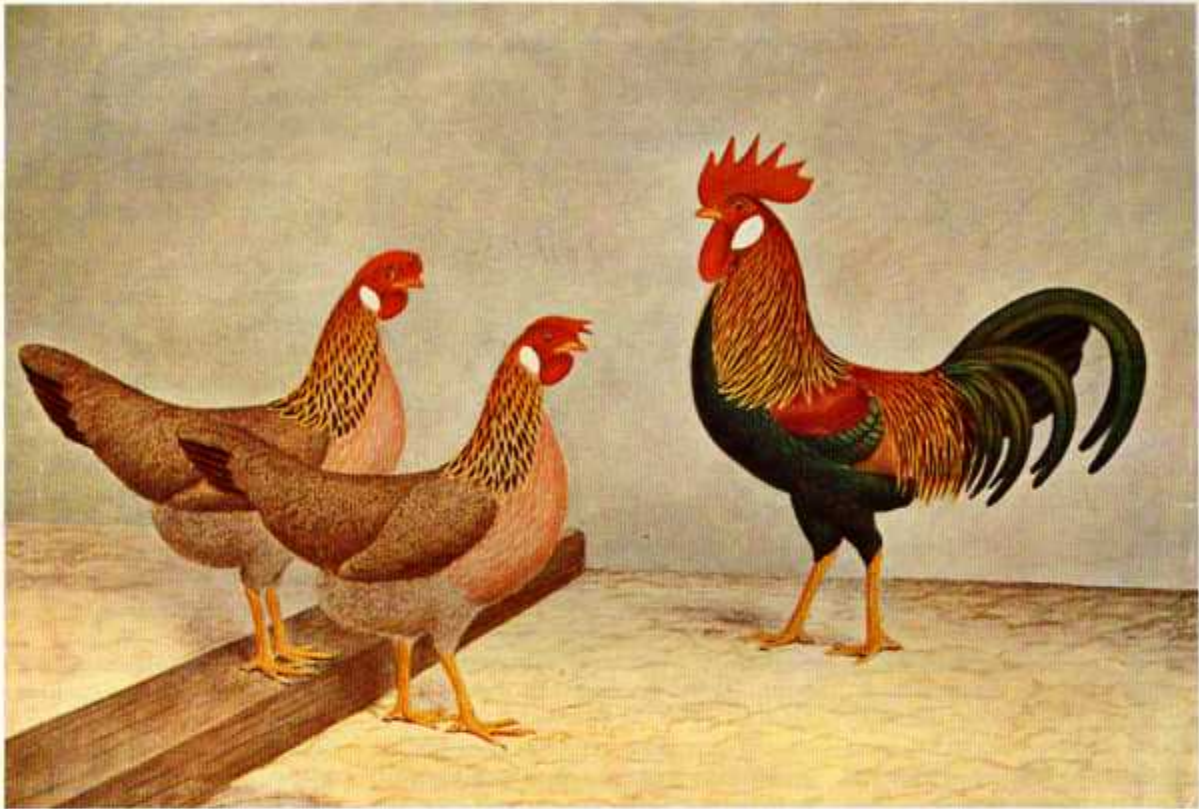
06
93

25 juni 1993
43e jaargang nr. 6

De Leghorn (krielen)

De Patrijsvarianten

Foto's: C. Aalbers

Trio Leghorn (krielen), Patrijsvariant.

GESCHIEDENIS

Meer dan 2000 jaar geleden in de tijd van de Romeinen zouden hoenders uit Azië zijn gekomen naar de landen rondom de Middellandse zee. Men noemde deze landhoenders toentertijd Italiaanse of Spaanse hoenders. Er waren zowel blauw als geelbenige hoenders.

Bij deze landhoenders is de wordingsgeschiedenis van de Leghorn begonnen. De naam Leghorn zou de Engelse vertaling zijn van Livorno. Dit is een havenplaats in Italië. Vanuit deze plaats zijn in 1835 dieren gegaan naar New York in Amerika, waar ze terecht kwamen bij de beschuitbakker Mr. N.O. Ward. Of ze daar direkt al Leghorns genoemd werden is niet zeker. Waarschijnlijk hebben ze eerst Italiaanse of Spaanse hoenders geheten. Deze eerste dieren waren patrijkskleurig (men noemde ze ook wel bruine).

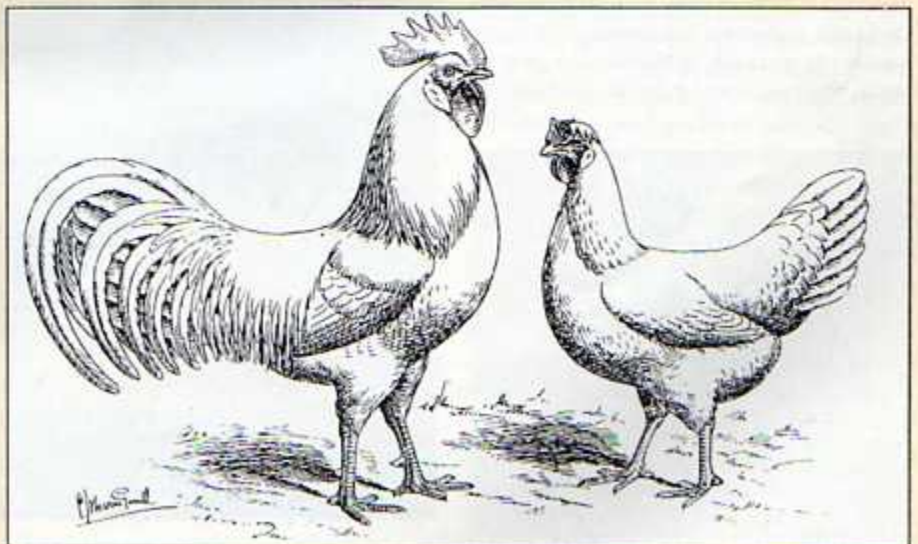
Qua type waren ze nog niet te vergelijken met die van nu. De staartdracht was ronduit steil, terwijl van een gestrekt lichaam ook geen sprake was. (Zie afb. 2).

In 1853 komen de eerste witte Leghorns naar Amerika en werden gehouden door ene Mr. Simpson. Deze dieren hadden echter nog witte benen. Pas bij importen vanaf 1860

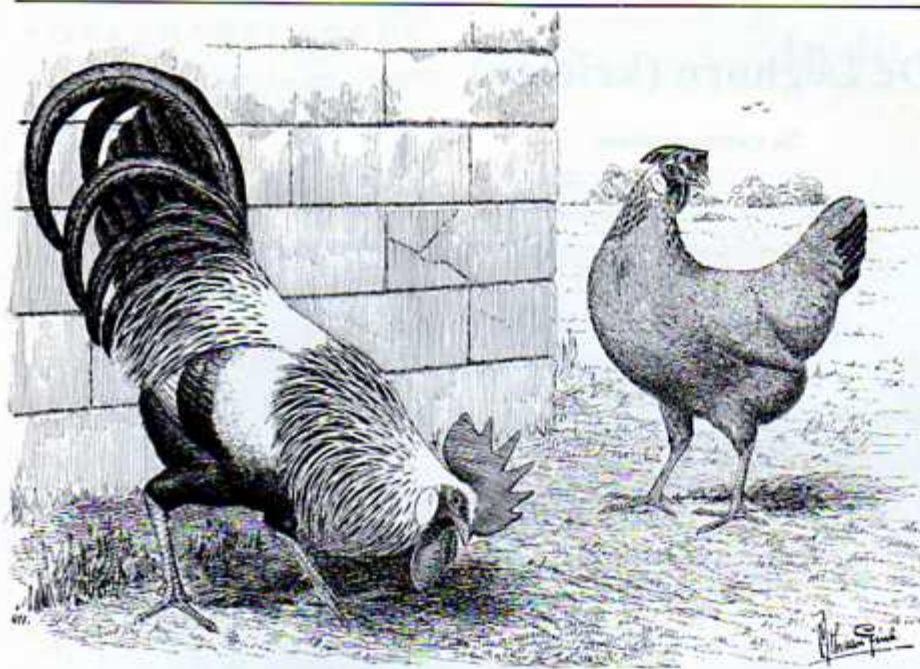
waren er Leghorns met gele benen. M.b.v. inkruising van o.a. Yokohama's hebben de Amerikanen het type naar eigen smaak aangepast. Waarschijnlijk door kruisingen toe te passen met Hollandse hoenders (heten in Amerika Hamburgers) ontstonden omstreeks 1874 ook rozekammige Leghorns, welke variëteit nog steeds erkend is.

In 1869 werden vanuit Amerika de Leghorns naar Engeland geëxporteerd. De Engelsen kruisten de in hun ogen kleine Leghorns met andere Spaanse hoenders. Het gevolg was uiteindelijk forsere dieren met grote kopversierselen. Er werden zelfs kammen gemeten van 15 cm.

In 1886 werden in Engeland de eerste zilver-

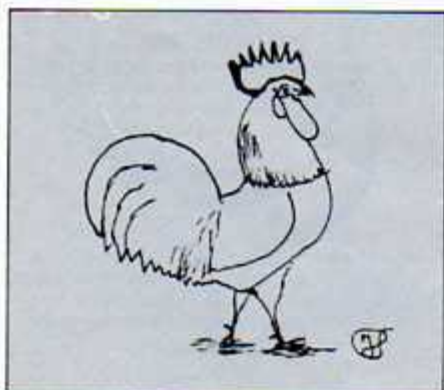
Afbeelding 1: Leghorns van het Nederlands type.

Een paar zilverpatrijs Leghorns, voortreffelijk weergegeven door wijlen de heer C.S.Th. van Gink.

patrijs Leghorns geshowd, welke ontstaan zijn met inkruising van zilverhalzige Phoenix hoenders.

In Duitsland zou men dieren uit Engeland hebben kunnen importeren, maar het is waarschijnlijker dat de Duitsers rechtstreeks dieren uit Italië hebben geïmporteerd. Van meet af aan worden de Leghorns in Duitsland Italiëner genoemd. (Behalve de witte van het Amerikaanse type, die noemt men Leghorn.) Ook de Duitsers hebben zo hun eigen smaak in het ras verwerkt. Men vond de patrijskleur te licht en is deze roder gaan fokken. In type gingen de Duitsers naar een type toe met lage en geknepen staarten. De dieren met de patrijskleur zoals wij die kennen werden in Duitsland hogelijk gewaardeerd als de hennen een omzoming om de veren lieten zien. Deze eigenschap werd tenslotte een kenmerk en de tekening van de hanen werd er op afgestemd. Om de zoming bij de hennen te versterken moesten de hanen gezoomde borstveren hebben, zo was in de praktijk gebleken. Zo zijn de goud- en zilverflitter Leghorns ontstaan.

Afbeelding 2: Leghornaan anno 1850.

In Nederland kwamen de Leghorns naar we mogen aannemen in eerste instantie wel uit Engeland. We kenden hier echter bedrijfstammen welke uiteraard op de leg waren geselecteerd en we kenden tentoonstellings-typen. Door kruising van beide lijnen omstreeks 1948 ontstond een Leghorn met als een voornaam kenmerk de goede leg gepaard aan een slank type. Dat uiteindelijk de Leghorn als bedrijfshoen heeft afgedaan is deels aan het ras zelf te wijten. De dieren

werden gebruik om met andere rassen de goede leg van de Leghorn te combineren met wat meer vlees. Zo ontstonden langzamerhand de hybriderassen welke tenslotte de Leghorn hebben verdrongen.

Op 18 januari 1918 werd in Den Haag de speciaalclub voor Leghornfokkers opgericht. Deze "Nederlandse Leghorn Club" met in de beginjaren als grote promotors de heren Hulshof en Van Ommen heeft zich altijd in een grote belangstelling mogen verheugen. In de jaren zestig had men een moeilijke periode omdat men was overgegaan tot de invoering van 4 gewesten. Doordat deze te zelfstandig werden ontstonden er problemen. In de beginjaren zeventig is met veel moeite het toenmalige bestuur onder aanvoering van J. Ijpma en C. Aalbers er in geslaagd de zaak weer onder één paraplu te brengen. De club welke al sedert vele jaren de clubdag houdt in Loenen op de Veluwe heeft momenteel ongeveer 150 leden. Het bestuur wordt thans gevormd door G.W. Tesselaar (nu voorzitter, vroeger sekretaris) uit Spanbroek, R. Woudwijk (sekretaris) uit Franeker, J. Albada (penn.m.) uit Doetinchem, L.J.E. Cuypers uit Grashoek, A.W. ten Dam uit Hengelo, K. v.d. Hoek uit Wezep en L.J. Cox uit Horst.

TYPE

Zoals uit bovenstaande al duidelijk mag zijn geworden zijn er onder invloed van smaak diverse typen ontstaan. Zo kenden we Amerikaanse, Engelse, Duitse, Deense, Zwitserse en Nederlandse Leghorns. Nu in 1993 kennen we er nog slechts drie, te weten de Nederlandse, de Engelse en de Ameri-

De heer H.J. Wienk te Hengelo (O.) was destijds een groot fokker van zilverpatrijs Leghorns. Dit dier kwam uit zijn hokken en wist vele hoge waarderingen te verwerven.

kaanse. De verschillen in type zijn aanzienlijk en worden in afbeelding 3 goed geïllustreerd.

Als algemene omschrijving van het type kan gelden dat de Leghorn een slank en rijzig voorkomen moet hebben.

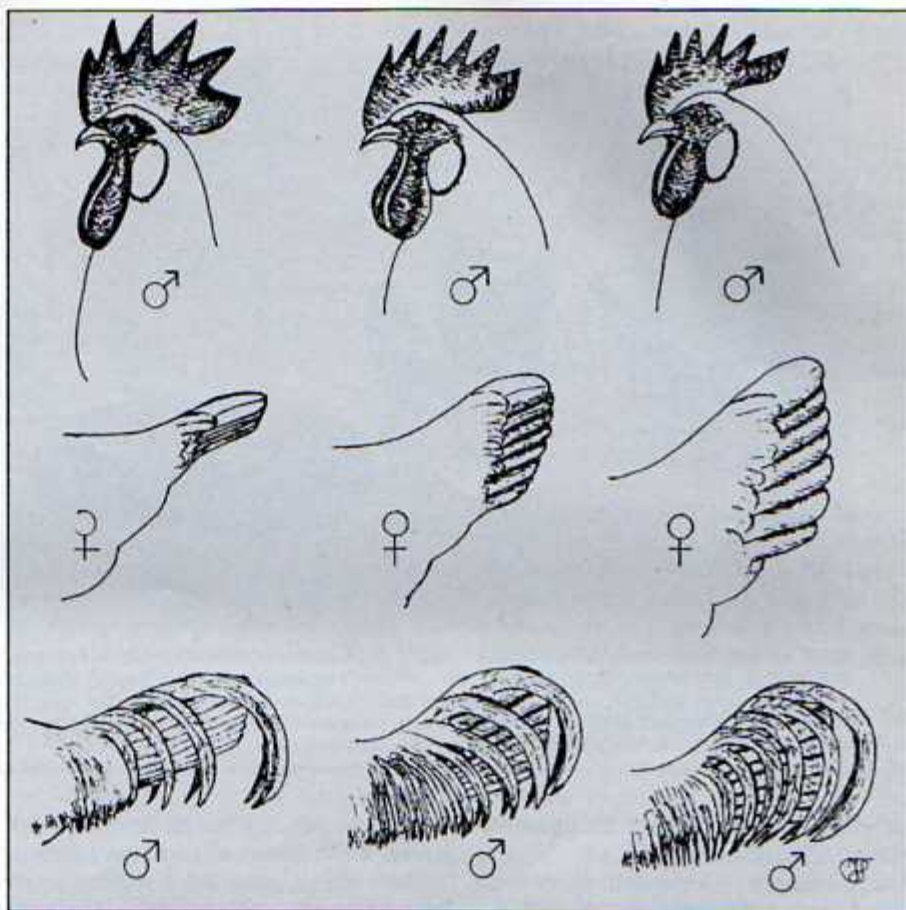
De pootkleur is steeds warmgeel. Qua gewicht behoren de verschillende types elkaar niet veel te ontlopen.

Het Amerikaanse type mag een paar ons lichter zijn dan de Nederlandse, terwijl het Engelse het zwaarst is. Dit geldt voor jonge dieren. Bij oude dieren zijn de hanen gelijk van gewicht. Dit geldt ook voor oude hennen met uitzondering van de Engelse type hennen. Deze zijn 1/4 kg zwaarder.

In dit artikel zal de Nederlandse Leghorn speciaal naar voren worden gehaald, zodat dit type nader zal worden besproken.

Het lichaam moet voldoende lengte hebben, waardoor het een slank aanzien geeft. De houding van het lichaam is bij de haan wat opgericht, terwijl de hen een horizontale houding heeft. De borst moet goed gerond zijn en daarbij naar voren worden gedragen zodat het statige wat dit ras eigen is goed uitkomt.

Op de schouders is het lichaam breed, hetgeen naar achteren toe iets versmalt. Dit brede lichaam heeft in de praktijk nogal eens problemen gegeven. Op de bruinpatrijs en de goud- en zilverflitter na schort er nogal eens wat aan de bouw van het dier. Ze moeten soms fors van bouw. Vroeger kampten vooral de patrijshanen met het gebrek aan voldoende borstbreedte en diepte. Men noemde die toen wel "kachelpijpjes". Deze dieren waren als regel te opgericht van type.

Afbeelding 3: Links: Engels. Midden: Nederlands en Rechts: Amerikaans type.

Door hier geen hoge predikaten aan te geven hebben de fokkers vaak eieren voor hun geld gekozen en meer aandacht aan het type, met name voldoende borstontwikkeling, gege-

ven. Heden ten dage zien we meerdere prima dieren.

De staartpartij wordt onder een hoek van 40° t.o.v. de bodem bedragen. De spreiding van de staart moet noch geknepen, noch waaivormig zijn.

De vrij lange gele poten en de dijnen moeten goed zichtbaar en evenwijdig aan elkaar geplaatst zijn. Het valt op dat juist bij de Leghorns en dan vooral bij de smalle dieren nogal eens een X-beenstand voorkomt.

DE KOP EN DE POTEN

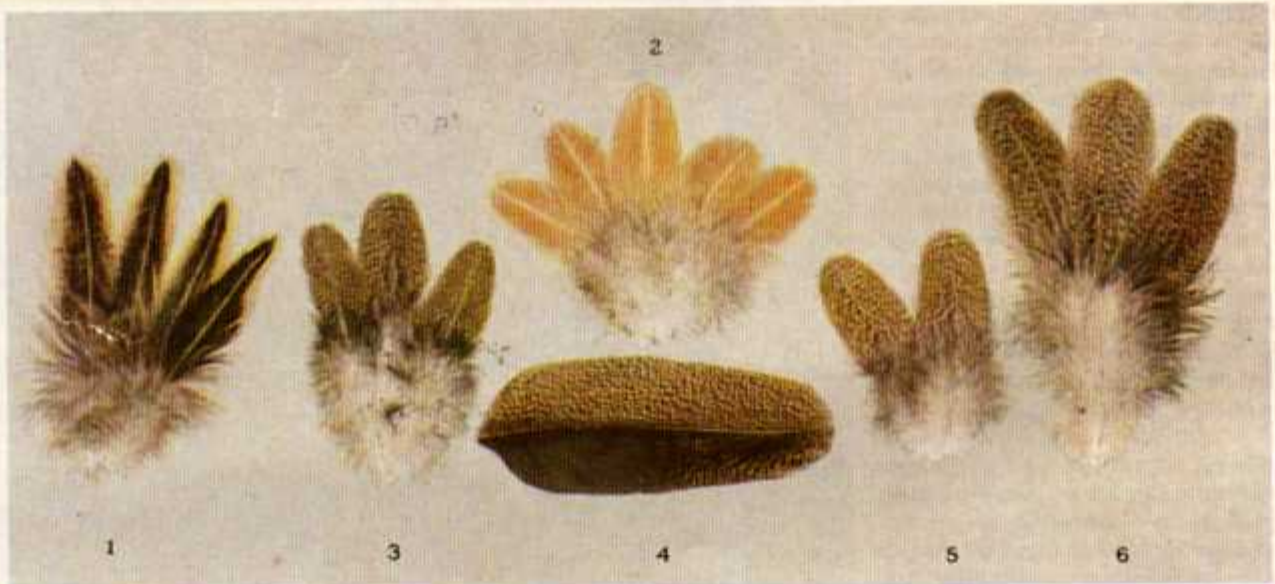
We kennen bij de Leghorn van het Ned. type zowel een variëteit met enkele als met rozekam. De laatste zien we echter zelden, zodat we het niet erg zwaar moeten aanrekenen als zo'n dier niet een kamdoorn heeft die horizontaal naar achteren wijst of dat de kam

Een mooi goudflitter Leghorn krielhennetje, destijds eigendom van wijlen de heer H.L. Rompelberg te Bunde, fokker van dit ras in groot en kriel.

Fokkersbelangen Laatste copy Verschijningsdata: binnen (IJmuiden)

Nr. 7)	16 juli	19 juni
Nr. 8)	13 aug.	2 juli
Nr. 9)	10 sept.	5 aug.
Nr. 10)	1 okt.	1 sept.
Nr. 11)	22 okt.	23 sept.

Veren van een Nederlandse patrijs Leghorn-hen; 1. Halsveren, die in doorsnee nooit krachtiger gestreept zijn dan deze. De zoming-kleur is goudgeel; 2. Borstveren, die zalmkleurig zijn, meestal met een iets lichtere nerf; 3. Schouderveren. Deze hebben een grondkleur, die te vergelijken is met de kleur van kaffie, waaraan wat melk is toegevoegd. Iedere veer moet voorzien zijn van zeer fijne pepering; 4. Kleine slagpen. De buitenvaan heeft dezelfde kleur en pepering als de schouderveren; de binnenvaan is voor het grootste gedeelte bruinzwart; 5. Dijveren; 6. Rugveren, die overeenkomstig de schouderveren zijn.

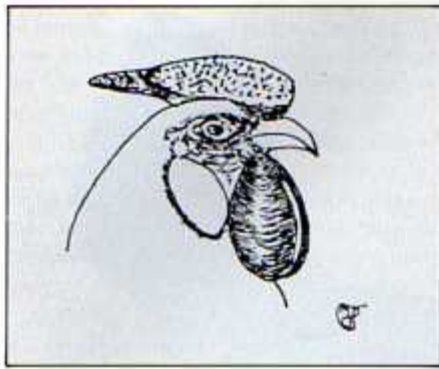
wat grof van werk is. Wees zuinig op de rozekammige. (Zie afbeelding 4.) Bij de enkelkammige moet de haan een middelgrote kam hebben met vijf of zes kamtanden. De kamhiel moet *iets* de neklijn volgen zonder deze te raken. Hier zit veelal een minpunt, want de kamhielen zijn nogal eens te zwaar, ja soms zelfs zo dat de hiel naast de nek glijdt. Het is onnodig om te

zeggen dat dit het predikaat aanzienlijk drukt. Zulke hanen zijn volgens sommige fokkers wellicht nog wel bruikbaar in de hennefoktoom, omdat volgens hen zo'n zware kam ook forsere kammen bij de hennen bevordert en deze dus gemakkelijker zou laten vallen. Toch zijn er ervaringen dat deze stelling niet altijd opgaat. Het is best mogelijk om van hanen met relatief kleine

kammen, hennen te fokken die een goed vallende kam hebben. Bij het fokken met hanen met te grote kammen krijgen we te maken met het probleem, dat deze dieren later in het seizoen een te grote kamhiel krijgen. Ook het kamfront bij de haan mag niet te fors noch gedeukt zijn. De kam van de hen moet tot en met de eerste tand strak en recht op staan. Na de eerste

Veren van een Nederlandse patrijs Leghorn haan: 1. Halsveren, die een groenglanzende zwarte schachtstreep tonen, en waaromheen een oranje-goudgele omzoming zichtbaar is; 2. Schouderveren, die een karmozijnrode kleur behoren te hebben; 3. Een sterk glanzende zwarte vleugelband-veer; 4. Zadelveren, die gelijke kleur en tekening hebben als het halsbehang; 5. Zwarte Sikkelveer.

Afbeelding 4: Ideale rozekam.

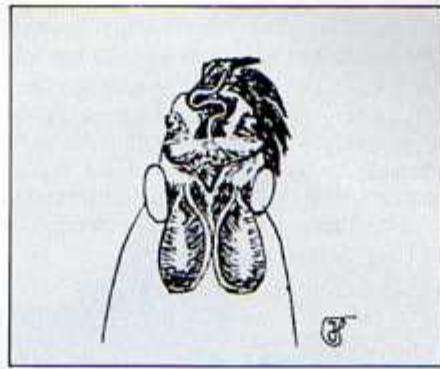
kampunt valt de kam sierlijk naar een zijde om, waarbij het dier een goed gezichtsveld moet overhouden. Als de kam wat klein is (vooral bij de krielen een groot probleem) valt deze moeilijk. Het is dan aan te bevelen om dit te bevorderen door de kam van het dier regelmatig te masseren in de gewenste houding. Het moet overigens gezegd dat na het eerste ei de kammen ineens volwassen worden en dan ook makkelijker vallen.

Het staande front bij de hennen is nogal eens geknikt en indien dit dubbelgevouwen is dan spreken we ook wel van wikkeldkam. Zie ook afbeelding 5. Deze hardnekkige fout dient door de keurmeesters tot uiting gebracht worden in het predikaat, want anders zijn binnen korte tijd alle Leghorns uit één stam met deze fout verziekt. Bij de hanen zien we dan vaak gedeukte en/of gevouwen kamfronten.

De kinlellen moeten lang, maar aan de onderkant goed afgerond zijn. Vouwen in de lellen behoren uiteraard niet aanwezig te zijn.

De ogen van de Leghorn behoren een vitale indruk van het dier te geven en de kleur is oranjerood.

De oren tenslotte zijn ovaal van vorm en de kleur is bij voorkeur wit, maar roomkleurig is ook toegestaan. Hier moeten we een verband gaan leggen met de gele pootkleur. Dieren die fraaie witte oren laten zien zullen moeite hebben met een goede gele pootkleur. Vandaar dat we roomkleurige oren als normaal kunnen beschouwen. Ook zien we wel eens nagenoeg gele oren. Op de show moet hierop een aanmerking gemaakt worden. (Bij de Amerikaanse Leghorn is witte oren een standaardis. De mooie gele poten zien we dan ook niet zo vaak bij deze variëteit.) Als we geen witte Leghorns fokken kunnen we deze gele pootkleur positief beïnvloeden door het voeren van maïs. Bij witte veroorzaakt dit een cremekleurige gloed op de veren. Ook groenvoer is een prima produkt om gele poten te krijgen. Het bevat nl. veel van de benodigde stof xantophyl. Vaak wordt gesuggereerd dat ook wortelen hier vol van zitten, maar dat is niet waar. Wortelen is wel een prima voer, maar het versterkt niet de gele pootkleur. Als groenvoer vol doet gras erg goed. Ideaal is het natuurlijk, wanneer de dieren vrij rond kunnen lopen, zodat ze naar believen gras en ander graan

Afbeelding 5: Wikkeldkam.

tot zich kunnen nemen. De pootkleur is zo binnen veertien dagen knalgeel. Dieren die een lichte pootkleur laten zien kan men beter buiten de foktoom houden. Vaak wordt beweerd dat leggende dieren bleke poten krijgen. Dit is niet een wetmatigheid. Ook het gezegde dat hennen met gele poten (in een foktoom aanwezig) niet zouden leggen is niet altijd waar.

KLEUREN

Hoewel ik het vooral over de patrijsvarianten wil hebben, wil ik met de opsomming van de erkende kleurslagen aangeven dat er in dit ras voor ieder wel wat is.

Erkend zijn: patrijs, zilverpatrijs, roodgeschouderd zilverpatrijs, roodgeschouderd wit, geelpatrijs, blauwpatrijs, koekoekpatrijs, patrijs goudflitter, zilverpatrijs zilverflitter, roodgeschouderd zilverpatrijs zilverflitter, bruinpatrijs (alleen groot) wit, buff, zwart, zwartbont (echequer), blauw, gestreept, rood, roodporselein, zilver zwart

geloeverd (alleen groot), Columbia en buff columbia (alleen kriel).

PATRIJS

Wat hieronder geschreven staat geldt in principe ook voor ZILVERPATRIJS, ROODGESCHOUDERD ZILVERPATRIJS, GEELPATRIJS en BLAUWPATRIJS.

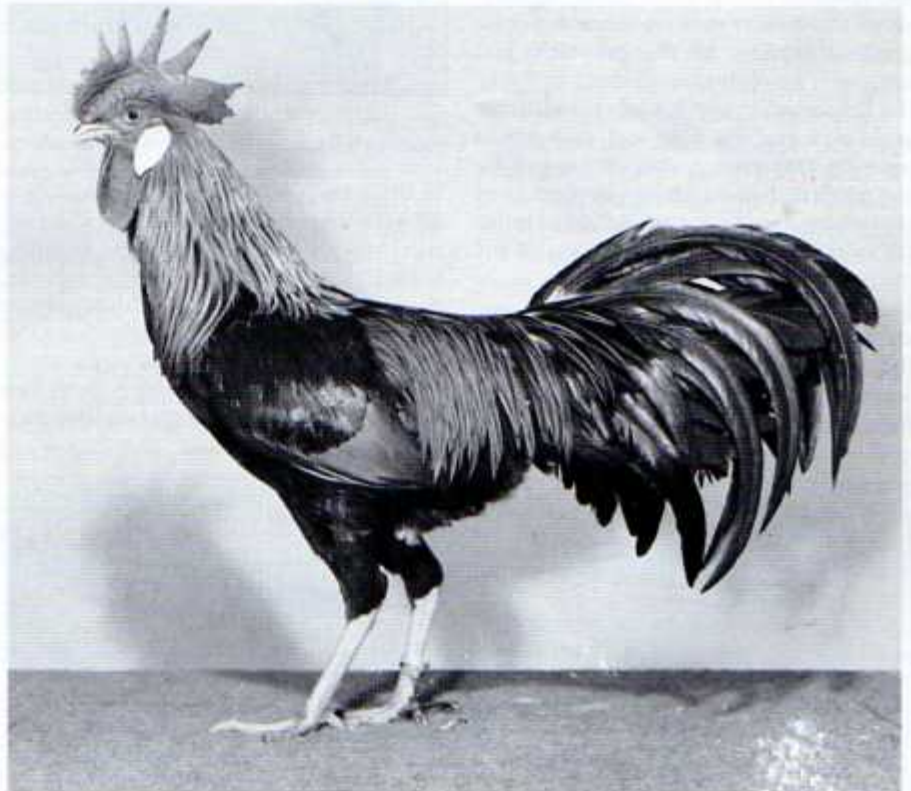
Alles wat bij patrijs goudkleurig of karmozijnkleurig is is bij de zilverpatrijs zilverwit. Bij de geelpatrijs is al het goudkleurige vervangen door strogeel en het karmozijnkleurige door oranje.

Bij blauwpatrijs tenslotte is al het zwart vervangen door blauw.

De haan moet een oranjerood hals- en zadelbehang hebben, waarbij het halsbehang vlakbij de schouders iets lichter van kleur is. Door (wanneer je zo'n dier in de hand hebt) de hals naar het zadelbehang te brengen is er een geleidelijk verloop in kleur te constateren. Er zit dan een tint verschil in.

De schachtstreep bij de haan moet van wortel tot punt intensief zwart zijn. De schachtstreep mag aan de punt echter niet doorbreken. Voor de fok echter van goede hennen is het aan te bevelen hanen te gebruiken met een doorbroken halstekening. De tekening in het zadelbehang hoeft slechts summier aanwezig te zijn voor deze hennefokhaan. Letwel, op de tentoonstelling moeten de schachtstrepen intensief zwart zijn. Een fokker die beide geslachten goed wil fokken moet dus wel een hanen- en hennenfoktoom er op na houden.

Op nóg een paar plaatsen verschilt de henn-

Een fraaie patrijs Leghorn haan, die destijds voor zijn fokker, de heer Mooijaart te Stokkum vele prijzen in de wacht wist te slepen.

fokhaan van de showhaan. Zo wensen wij de vleugeldriehoek egaal bruin van kleur. Indien deze vleugeldriehoek gepeperd is, dan is dit een groot pluspunt voor een fijne pepering van de hennen. (Zie afb. 6.)

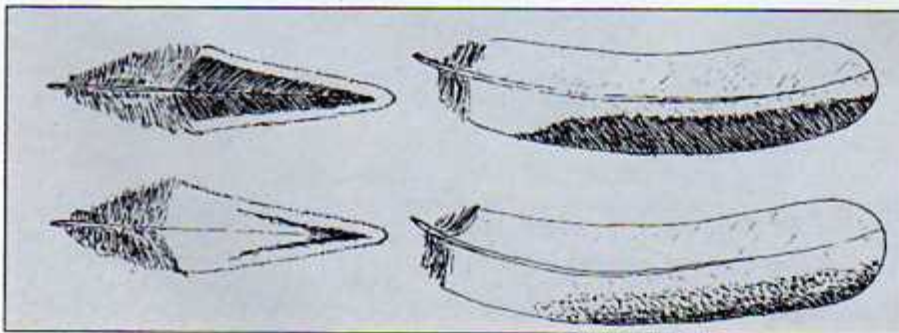
Dan is er ook vaak gezegd dat bruine tekening in de borst van de haan goed is voor de hennefok. Dit is alleen dan waar als we het hebben over iets bruine tekening onder in de borstveren en dus van buitenaf niet zichtbaar. De toeping of zoming in de borst bij de haan veroorzaakt bij de hennen namelijk het lichte zoompje om de veren dat wij ook wel flitter noemen. Dit laatste is niet gewenst. (De Duitsers hebben juist hierop geselecteerd en vereisen een gezoomde borst bij de haan, want dan komt de flittertekening bij de hen het best uit.)

De vleugelbanden bij de hanen moeten zwart en groenglanzend zijn. De schouders en de rug moeten karmozijnrood van kleur zijn. De rug is meestal niet zo'n probleem, maar de schouders hebben nogal eens te weinig kleur. De borst van de haan moet dus zwart zijn zonder een bruine tekening. De sierveren in de staart moeten weer groenglanzend zwart van kleur zijn. De grote slagpennen hebben aan de buitenzijde een fijn bruin randje, terwijl van de kleine slagpennen ongeveer de helft van de buitenvaan bruin is en in gesloten toestand de vleugeldriehoek vormt. De rest van de slagpennen is zwart.

Bij de hen hebben we een goudgele halskraag met daarin zwarte schachtstrepen. De best gepeperde hennen laten het hier echter nogal eens zitten. Deze schachtstreep is dan ook gemengd met de grond kleur. Dit moeten we steeds als opmerking vermelden op de keurkaarten, maar het dier behoeft er niet zeer zwaar op gedrukt te worden.

Het lichaam moet over het geheel goudgrijsbruin zijn met een fijne niet geklonterde pepering. Ook moeten we er voor waken dat niet alleen de buitenzijde van de veren goed gepeperd is, terwijl de binnenzijde zwart is. Dit soort donkere dieren noemen we ook wel roetruigen en zijn weer bruikbaar in de hanenfoktoom. (Zie afb. 7.)

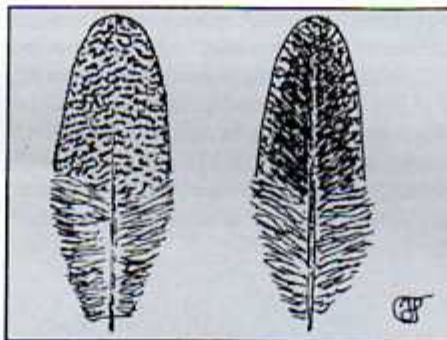
De pepering moet ook op de vleugels mooi fijn zijn. De zwarte pepering klontert hier echter nogal eens samen en geeft dan een zwartgeklepte vleugeldriehoek.

Afbelding 6: Boven: hals- en kleine slagpen veer standaardmatig. Onder: hals- en kleine slagpen goed voor hennefok.

Een bijzonder fraaie silverpatrijs Leghornhen, die een jaar of twintig geleden, vanwege haar kwaliteiten, opzien baarde tijdens dat tentoonstellingsseizoen.

Afbelding 7: 1. Fraai gepeperd. 2. Veer van "roetrug".

In de vleugels moeten we ook waken voor het gehate roest. (Een rood bruine kleur die overkomt als een versterking van de borstkleur.)

Wat op de vleugels van de hennen ook stoort is een overmaat aan vooral brede lichtkleurige schachten. Men dient er voor op te passen dat deze fout er niet insluipt. Soms zien we deze lichte schachten zelfs over het gehele

lichaam. Dit is fout. Ook zien we soms een lichte omzoming van de veren. Dit is strikt genomen geen fout, maar de wens is dat de veren zo gepeperd zijn, dat je ze afzonderlijk niet kunt zien liggen.

De staartstuurveren zijn op de bovenste twee na zwart van kleur. De bovenste zijn gepeperd. De borst van de hen tenslotte moet zalmkleurig bruin zijn. Hierin mag geen pepering voorkomen.

Voor de BLAUWPATRIJS moeten we nog opmerken dat we moeten oppassen voor te veel zwart in de sikkels en niet een te donkere kleur blauw gaan fokken.

Bij de GEELPATRIJS moeten we de juiste grondkleur (storgeel) goed voor ogen houden, want te donkere geelpatrijzen komen voor en moeten uitgesloten worden omdat dit dan zwevers zijn. De vleugeldriehoek van een geelpatrijs haan moet overwegend roomkleurig zijn, maar iets bruin aan de bovenkant hoort er bij. Deze mag in geen geval silverwit zijn.

Bij ROODGESCHOUDERD ZILVERPATRIJS hanen hebben we te maken met een kruising van silverpatrijs met patrijs. Omdat de hennen van deze kleurslag slechts weinig verschillen van de silverpatrijs (iets warmer gekleurd in borst) worden deze hennen ingestuurd als silverpatrijs.

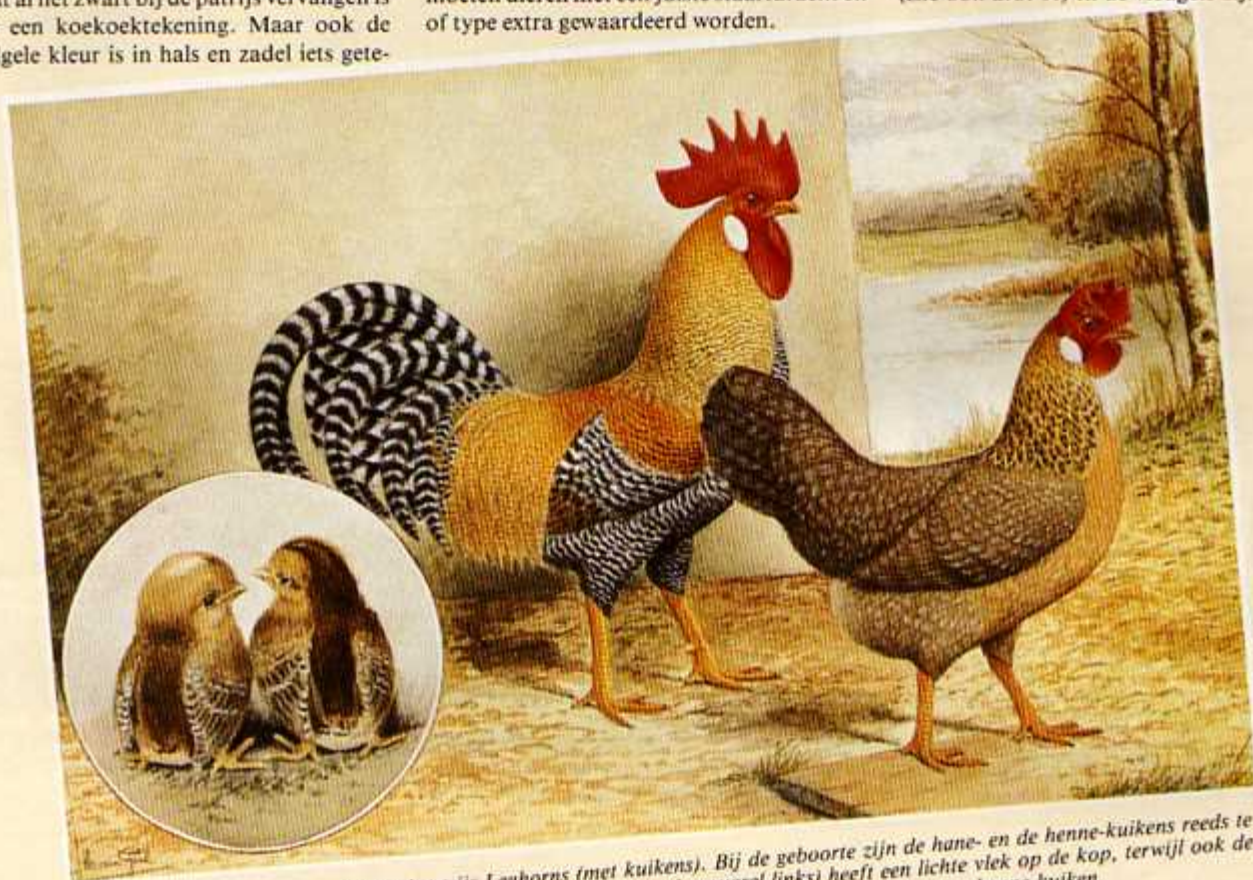
Bij ROODGESCHOUDERD WIT (vroeger PILE genoemd) ligt de moeilijkheid bij de haan in een intensieve bruine vleugeldriehoek gecombineerd met een schoon roomkleurig lichaam. Vaak zien we bij de juiste tekening in de vleugels dat deze dieren ook bruine aanslag op het lichaam (met name vleugelboeg) laten zien.

De hennen moeten een prima zalmkleurige borst hebben, terwijl we moeten letten op een schone roomkleurige schachtstreep in de halskraag.

KOEKOEKPATRIJS is een erg mooie, maar ook moeilijke kleur. In theorie is het zo dat al het zwart bij de patrijs vervangen is door een koekoektekening. Maar ook de goudgele kleur is in hals en zadel iets gete-

bouw. (De grote Leghorns zijn vaak zelfs te plomp.) Ook de lage fazantachtige staartdracht komen we nog veel tegen, terwijl dit nu licht gespreid moet zijn. (Zie afb. 8.) Het is logisch dat dit niet van de ene dag op de andere veranderd kan worden. Daarom moeten dieren met een juiste staartdracht en of type extra gewaardeerd worden.

respectievelijk goud- en zilverflitter. Een omzoming geniet de voorkeur, maar een punt mag niet als fout aangemerkt worden. Hier schort nogal eens iets aan de scherpte van de tekening en ook loopt de tekening soms niet ver genoeg naar beneden door. (Zie ook afb. 9.) In de vleugels zijn er geen

Koekoekpatrijs Leghorns (met kuikens). Bij de geboorte zijn de hane- en de hennekuikens reeds te onderkennen. Het hane-kuiken (op de aquarel links) heeft een lichte vlek op de kop, terwijl ook de rugstreep lichter is dan bij het vrouwelijke kuiken. Rechts derhalve het hennekuiken.

kend met dwarsbanden. De karmozijnkleurige rug is lichter van kleur en beter te omschrijven als oranje. Ook hier zit iets koekoektekening in. In de koekoekkleurige staart treffen we nogal eens te donkere veren aan. Zwart in de sikkels is een fout.

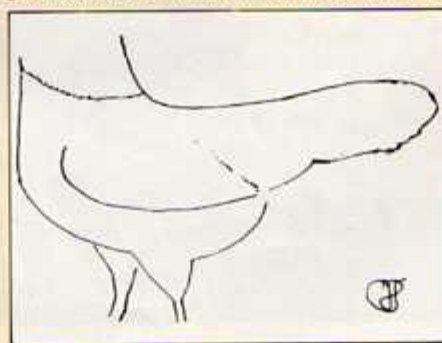
De hennen moeten de koekoekfactor sprekend tonen in de halskraag. Op het lichaam spreken we over bewolking. Het dier heeft over het lichaam verspreid liggende grijze vlekken. Buiten deze vlekken moet echter de grijsbruin grondkleur met zwarte pepering aanwezig zijn. Juist die pepering is nogal eens afwezig. We zien dan een egaal zwarte kleur, net als bij de roeruggen. Voor de fok van goed bewolkte hennen moeten we hanen gebruiken die in de staart rustig wat wit mogen tonen.

PATRIJS GOUDFLITTER EN ZILVERPATRIJS ZILVERFLITTER. Dit is een kleur die nog maar enkele jaren aan het kleurenassortiment van de Nederlandse Leghorn is toegevoegd. Het was voorheen een kleur die voorkwam bij de Duitse Leghorn. Nu deze echter onder het Nederlands type vallen is deze kleur er ook bij gekomen. Het Duits type is echter nog niet geheel weg. Veel van deze flitters zijn vaak grof van

Zoals al gezegd hebben de Duitsers in het verleden de tekening van de haan afgestemd op de tekening bij de hen. Uit een tentoonstellingshaan en -hen kunnen dan ook weer goede hanen en hennen worden gefokt.

De zwart schachtstreep zoals bij de patrijs wenssen we hier niet. Iets open tekening verdient de voorkeur, terwijl we in het zadelbehang helemaal geen tekening wenssen. Ook bij de hen is de halskraag niet getekend met een intensief zwarte schachtstreep.

De borst van de haan moet van onder de keel tot in de broek getekend zijn met een fijne goudkleurige of witte omzoming of punt bij

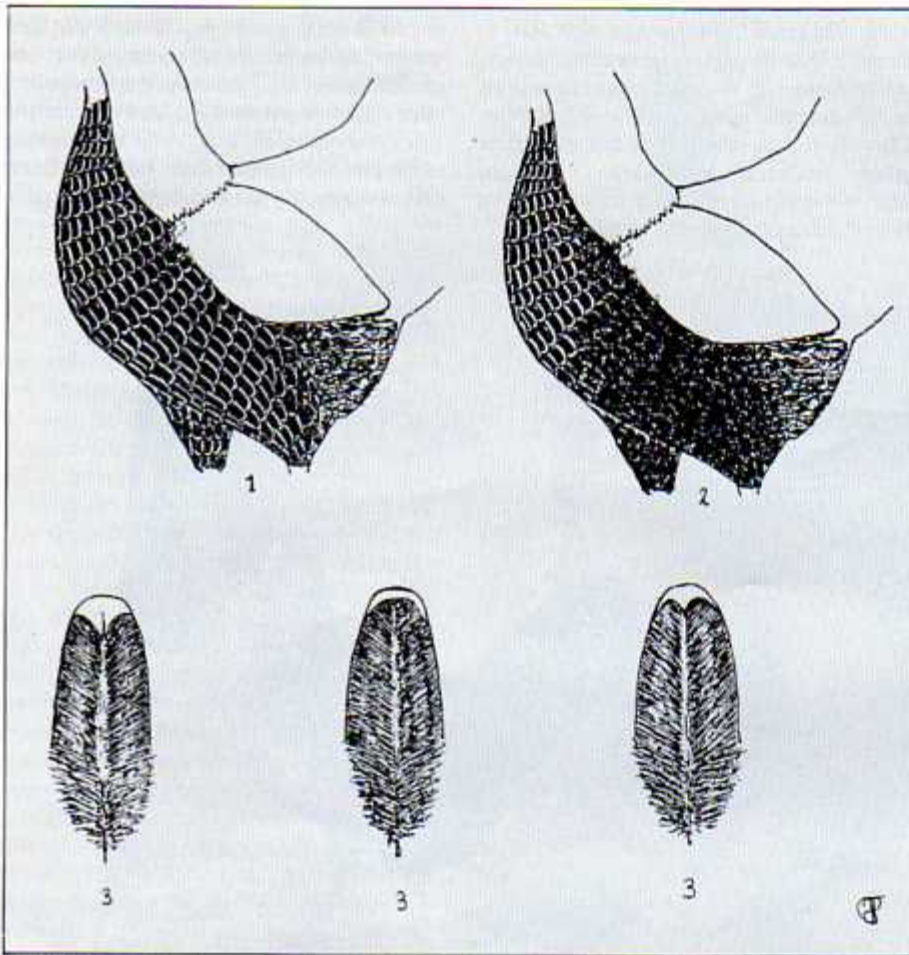
Afbeelding 8: "Fazantachtige" staartdracht.

verschillen met de patrijs of zilverpatrijs.

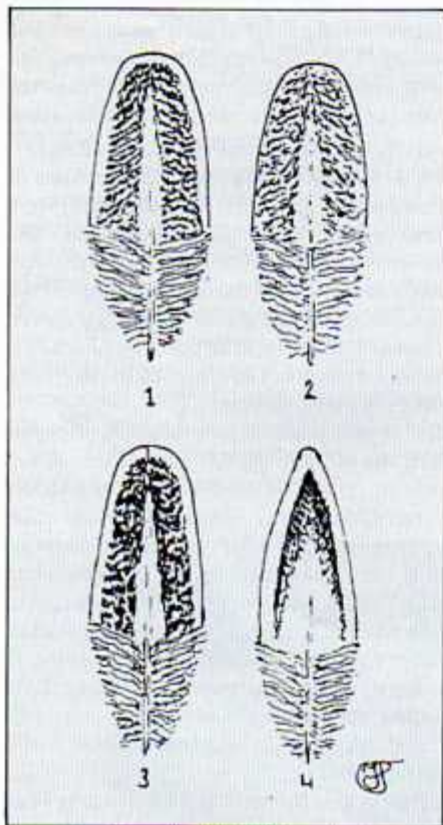
Bij de hennen is pas geleden een noot aan de standaard toegevoegd, dat de borst bij voorkeur geheel zalmkleurig moet zijn. Iets lichte omzoming (flitter) is nog toegestaan. Dit is vreemd want die lichte zoming is erfelijk nodig om een goede zoming op de rest van het lichaam en in de borst van de haan te bewerkstelligen. Gelukkig blijft iets tekening dus wel toegestaan.

De hennen wijken in grondkleur en pepering iets van de patrijs. De grondkleur is iets lichter, terwijl de pepering een iets andere verschijningsvorm heeft. Deze is meer streepjesachtig. Elke veer moet voorzien zijn van een omzoming in de grondkleur (dus zonder pepering) (plm. 3 mm breed) en van een lichte schacht. Dit is de zogenaamde flittertekening. (Zie afb. 10.) Kruisingsprodukten van b.v. patrijs en patrijs goudflitter zullen altijd te herkennen zijn, omdat de flitter tekening (in mindere mate) wel aanwezig blijft.

Op de rug en het zadel is deze tekening vaak wel aanwezig, maar op de vleugels moet deze tekening vaak nog sprekender. Dit zal bereikt moeten worden middels strenge selectie.

Afbeelding 9: 1. Ideaal gezoomde borst bij haan. 2. Niet voldoende naar onder doorlopende zoming. 3. Ook een borsttekening bestaande uit veren met een punttekening is niet fout, maar geniet niet de voorkeur.

Afbeelding 10: 1 = ideale flittertekening; 2 = weinig sprekende zoming; 3 = geklonterde pepering; 4 = goede halsveer.

BRUINPATRIJS is ook een nieuwe kleur die voor een paar jaar door Jogchum Ijpma uit Duitsland is gehaald. Het is te vergelijken met onze patrijs, maar dan is de grondkleur in alle veren veel donkerder. De bruinpatrijzen zijn overigens ook vaak zwaarder in gewicht dan de andere kleurslagen. Kruisen met patrijs moet echter afgeraden worden, omdat dit vermenging van kleuren betekent en we beducht moeten zijn voor zwevers.

GEWICHTEN E.D.

De grote Nederlandse Leghorn heeft de volgende streefgewichten:

haan 2,5 - 3,5 kg;

hen 2,25 - 2,75 kg.

De ringmaat is bij de haan R (18 mm) en bij de hen P (16 mm).

Bij de krielen zijn de gewichten:

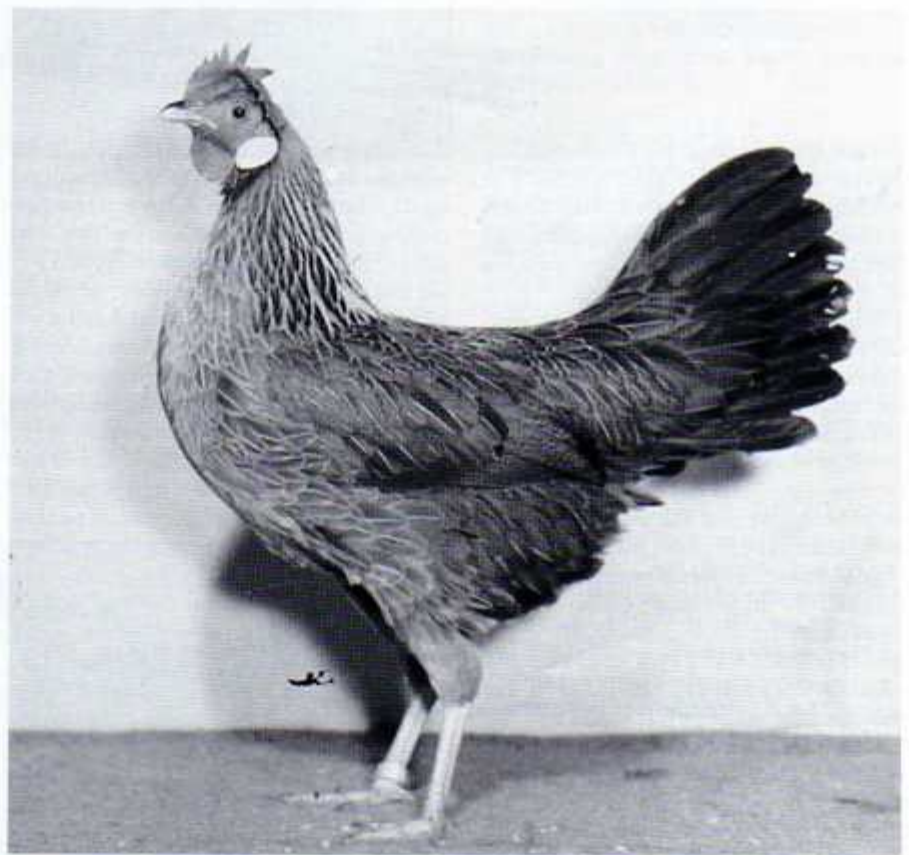
haan 750 - 850 gram;

hen 650 - 750 gram.

De ringmaat is bij de haan L (13 mm) en bij de hen J (11 mm).

KARAKTER / EIGENSCHAPPEN

De Leghorn heeft een druk karakter. De fokker doet er goed aan om zich aan te wennen dat hij zich steeds meldt als hij bij de hokken komt. Spoedig zullen ze uw stem kennen en rustig blijven. Tevens is het een pré dat u uw hok zo situeert, dat de dieren u zien aankomen. Ook op de show hoeven deze dieren nooit gestimuleerd te worden om het juiste type te laten tonen.

Ook deze hen in de patrijs kleur kwam uit de stal van wijlen de heer Mooijaart. Ook dit dier wist het ver te brengen op grote Nederlandse tentoonstellingen.

De Leghorn is uiteraard een dier met van oudsher en ook nu nog een uitstekende leg van witte eieren. De kampioen in deze heeft in 365 dagen 352 eieren gelegd. Ook de winterleg is te roemen.

De Leghorn heeft voorts als eigenschap nauwelijks broeds te worden wat voor een goede leg een voordeel is. Als fokker bent u echter aangewezen op een broedmachine of op het houden van speciale broedhennen, daar

broedse Leghorn hennen veelal het broedproces niet vol maken.

Een eigenschap welke de witte Leghorn betreft is het feit dat deze kleur dominant vererft. Dat wil zeggen dat een kruising met een witte Leghorn en een zwart dier allemaal witte dieren oplevert. (Mits de ouders fokzuiver zijn.) Dit is bijzonder, omdat dit bij nagenoeg alle andere witte hoenders juist omgekeerd is. De goudfactor wordt echter niet door het Leghornwit onderdrukt.

SLOT

De Leghorn is nog steeds het beeld van een legkip. Voor degene die het drukke karakter niet kan schelen een prima ras om te houden.

Het is te hopen dat de speciaalclub straks bij Ornithophillia een prachtige jubileumshow zal hebben, want men viert daar het 75 jarige bestaan van die club.

Mocht u meer informatie wensen over de Leghorns in groot of in kriel dan kunt u terecht bij de sekretaris van de

NEDERLANDSE LEGHORNCLUB

R. Woudwijk

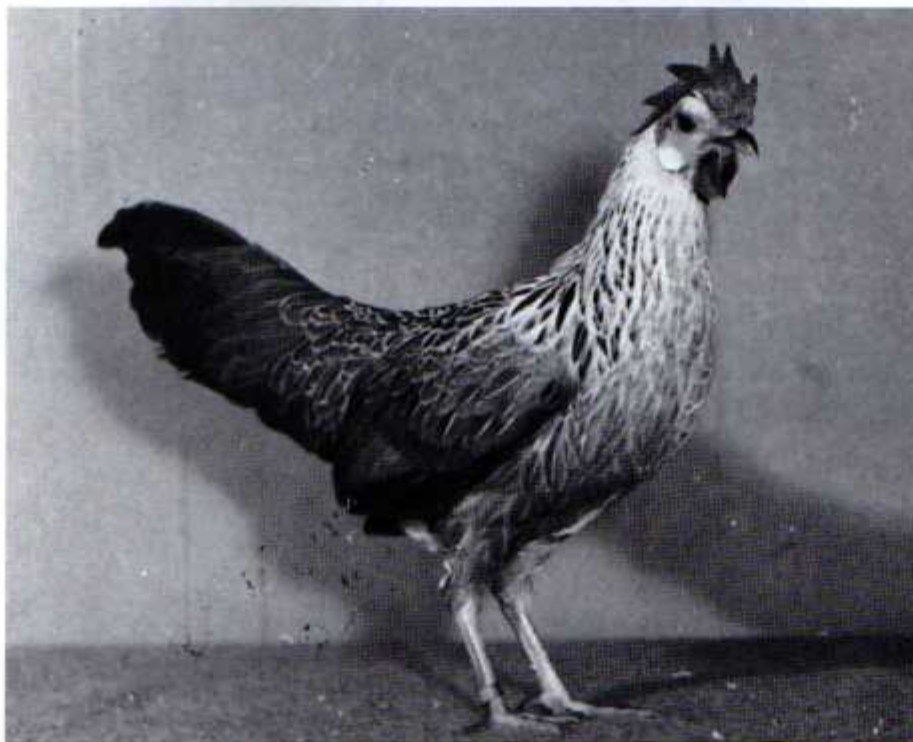
Cort. v.d. Lindenstraat 9

8802 RX FRANEKER

Tel. 05170-6461.

Voor de totstandkoming van dit artikel ben ik veel dank verschuldigd aan dhr. J.R.S.M. IJpma.

H.L. Timmer

In Nederland bezitten we weer goede zilverflitter Leghornkrielen. Dit hennetje levert het bewijs.